Кам’янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра фізичної реабілітації та медико-біологічних основ фізичного виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри фізичної реабілітації та медико-біологічних основ фізичного виховання

Евеліна ЖИГУЛЬОВА
підпис
«29» __серпня_____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ЕРГОТЕРАПІЇ

підготовки фахівців **першого(бакалаврського) рівня вищої освіти**

за освітньо-професійною програмою **Фізична реабілітація**

спеціальності **227 Фізична терапія, ерготерапія**

галузі знань **22 Охорона здоров’я**

мова навчання **українська**

2022 -2023 навчальний рік

Розробники програми: Р.С. Бутов кандидат наук з фізичного виховання та спорту, старший викладач

Ухвалено на засіданні кафедри фізичної терапії та медико-біологічних основ фізичного виховання

Протокол № 10 від «29» серпня 2022 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми — Евеліна ЖИГУЛЬОВА

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення освітнього компоненту «Основи ерготерапії» - обґрунтування застосування професійних знань та навичок зі сфери ерготерапії у пацієнтів з обмеженими можливостями для поліпшення їх фізичного, функціонального, психоемоційного стану та якості життя.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	**Характеристика освітнього процесу**
	денна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	2- ий рік
Семестр вивчення	4 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити
Загальний обсяг годин	120 годин
Кількість годин навчальних занять	40 годин
Лекційні заняття	20 годин
Практичні заняття	20 годин
Семінарські заняття	0
Лабораторні заняття	0
Самостійна та індивідуальна робота	80 годин
Форма підсумкового контролю	залік

Статус дисципліни: вибірковий компонент; дисципліна вільного вибору студента.

3.

4. Передумови для вивчення дисципліни: анатомія людини, вступ до сцецальності, загальна теорія здоров'я.

5. Програмні компетентності навчання:

Загальні фахові компетентності:

- Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Навички міжособистісної взаємодії.
- Здатність працювати в команді.
- Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні фахові компетентності:

- Здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров’я.
- Здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії.
- Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:
   - Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз’яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.
   - Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.

7. Методи навчання: демонстрація, творчий метод, проблемно-пошуковий метод, навчальна дискусія/дебати, аналіз ситуації, робота в малих групах (команді), аналіз конкретних ситуацій, використанн мультимедійного обладнання.

8. Засоби діагностики результатів навчання: поточний контроль оцінюється участь студентів в обговоренні питань, винесених на практичні заняття, розв’язок ситуаційних завдань; перевірка самостійно підготовлених повідомлень студентів за темою практичного заняття; усне та письмове опитування, МКР.

9. Програма навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	**Кількість годин**					
	разом	**у тому числі**				
		лекційні заняття	**практичні заняття**	**семінарські заняття**	**лабораторні заняття**	**самостійна робота**

Змістовий модуль 1. Методи обстеження різних систем організму						
Тема 1. Роль ерготерапії в реабілітаційному процесі. Мета, завдання, принципи та методи ерготерапії. Взаємодія ерготерапевт – клієнт.	**24**	**2**	**2**			**20**
Тема 2. Переваги мультидисциплінарного принципу в ерготерапії.	**24**	**2**	**2**			**20**
Тема 3. Загальна характеристика процесу ерготерапії. Канадська оцінкавиконання діяльності (COPM) в умовах клієнт орієнтованої практики ерготерапії	**23**	**4**	**4**			**15**
Тема 4. Універсальні тести що застосовуються в ерготерапії для оцінки діяльності клієнта	**23**	**4**	**4**			**15**
Тема 5. Основні стратегії ерготерапевтичного втручання. Визначення цілей і завдань ерготерапії.	**23**	**4**	**4**			**15**
Тема 6. Роль ергономіки в ерготерапії.	**23**	**4**	**4**			**15**
Разом годин	**120**	**20**	**20**			**80**

10. Форми поточного та підсумкового контролю. Оцінювання проводиться у формах поточного контролю (оцінка індивідуальних усних та письмових опитувань, контроль на навчальній платформі Moodle;); контроль практичних навичок (ситуаційні завдання, вирішення типових практичних завдань, робота у групах, обговорення отриманих результатів, оцінювання спмостійної роботи (демонстрація презентацій власних досліджень, доповіді на наукових конференціях, публікаційна активність). Підсумковий семестровий контроль – залік.

11. Критерії оцінювання результатів навчання та система нарахування балів

Поточний і модульний контроль (100 балів)		**Сума**
Поточний контроль	МКР	100
60 балів	40 балів	

Поточний контроль (60 балів)

Максиамльний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12-ти.

Критерії оцінювання знань, умінь,
навичок здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, окремих засобів та форм проведення занять терапевтичними вправами без зв'язку між ними: відповідає на запитання, які потребують відповіді „так" чи „ні".
	2	Здобувач вищої освіти не достатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні „так" чи „ні"; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Здобувач вищої освіти намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання вправ і завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості терапевтичні вправи за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач вищої освіти володіє початковими знаннями, здатний виконати вправи і завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Здобувач вищої освіти розуміє суть навчальної дисципліни, може дати визначення понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником, самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості вправи і завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Здобувач вищої освіти розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати явища, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ і завдань за алгоритмом, послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно дієвий)	7	Здобувач вищої освіти правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, оперує базовими поняттями, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, реабілітаційні програми.
	8	Знання здобувача вищої освіти досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь повна, логічна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати презентацію і обґрунтувати її положення.
	9	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; чітко тлумачить реабілітаційні поняття, категорії; складає комплекси терапевтичних вправ; може самостійно опрацьовувати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички.

Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач вищої освіти володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; може визначати особливості патологічних процесів; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасні здобутки реабілітаційної науки; самостійно визначає мету власної діяльності; виконує творчі завдання; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні патологічні процеси, патологічні стани.
	11	Здобувач вищої освіти володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності.
	12	Здобувач вищої освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні проблемні ситуації та завдання; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах.

Самостійна робота. Контроль за самостійною роботою відбувається на практичнихних заняттях за 12-ти бальною системою оцінювання.

Самостійна робота. Контроль за самостійною роботою відбувається на практичних заняттях за 12-ти бальною системою оцінювання.

Здобувачі вищої освіти виконують такі різновиди самостійної роботи з дисципліни:

- підготовка до практичних занять;
- виконання завдань, визначених у планах практичних занять;
- опрацювання питань, винесених на самостійне опрацювання;
- виконання вправ і завдань в об'єктно-модульному динамічному середовищі навчання Moodle;
- підготовка презентацій навчального матеріалу;
- систематичні виступи на практичних заняттях;
- участь у роботі малих груп;
- обговорення проблемних ситуацій;
- виконання додаткових індивідуальних завдань;

Модульна контрольна робота (40 балів)

Вивчення ОК завершується написанням модульної контрольної роботи.

Мета її написання – виявити рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни «Біологічні аспекти фізичної терапії, ерготерапії».

З дисципліни «Моделі надання реабілітаційних послуг на основі міжнародної класифікації функціонування» студенти пишуть одну модульну контрольну роботу, яка виконується у письмовій формі. До її написання

допускаються усі студенти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати.

МКР:

«відмінно» – 36-40 балів,
«добре» – 30-34 бала,
«задовільно» – 24-28 бала,
«незадовільно» – < 24 балів.

Знання студента за МКР оцінюються **як високий рівень** за умови:

– високий рівень та глибина засвоєння вивченого матеріалу, здобувач вміє застосовувати набуті знання, гнучко поєднує навчальний матеріал з різних тем освітнього компоненту для розкриття завдань МКР.

Знання студента за МКР оцінюються **як достатній рівень** за умови:

– достатній рівень та глибина засвоєння вивченого матеріалу, здобувач вміє застосовувати набуті знання, поєднує навчальний матеріал з різних тем освітнього компоненту для розкриття завдань МКР.

Знання студента за МКР оцінюються **як середній р**івень за умови:

– здобувач виявляє знання і розуміння основних положень дисципліни, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не може поєднати навчальний матеріал з різних тем освітнього компоненту для розкриття завдань МКР.

Знання студента за МКР оцінюються **як початковий рівень** за умови:

– здобувач виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, допускає грубі помилки у формулюванні понять та явищ, які спотворюють х зміст.

Невиконання МКР оцінюється 0 балів. Студенти, які за результатами виконання модульної контрольної роботи отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Оцінювання навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	**Оцінка за шкалою ECTS**	**Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)**	**Екзаменаційна оцінка за національною шкалою**	**Національна залікова оцінка**
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30		
67-74	D (задовільно)	25	задовільно	
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Основи ерготерапії»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не перескласв оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;

- здобувач вищої освіти, який не має академічної заборгованості за результатами поточного контролю з освітнього компонента, підсумкової формою контролю за яким встановлено залік/диференційованих залік, отримує підсумкову рейтингову оцінки, яка визначається як сума рейтингової оцінки за навчальні заняття та рейтингових оцінок контрольних заходів поточного контролю з цього освітнього компоненту;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість за результатами поточного контролю з освітнього компоненту, підсумкової формою контролю за яким встановлено залік/диференційований залік отримує оцінку F за шкалою ЄКТС та «не зараховано»/«незадовільно» за національною шкалою;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість за результатами підсумкового контролю з освітнього компоненту у формі заліку/диференційованого заліку зобов’язаний ліквідувати її в терміни, визначені графіком ліквідації академічної заборгованості;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідовує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють.

Академічна доброчесність. Очікується, що відповіді здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями, передбачатимуть

недопущення академічної недоброчесності (відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів тощо). Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від обсягу плагіату чи обману.

Відвідування занять. Відповідно до пункту 9.2 «Правил внутрішнього розпорядку К-ПНУ імені Івана Огієнка» здобувачі вищої освіти зобов'язані: дотримуватися вимог законодавства, Статуту Кам'янець-Подільського національного університеті імені Івана Огієнка» відвідувати усі види навчальних занять; вчасно інформувати деканат про неможливість відвідувати навчальні заняття, складати і перескладати заліки тощо, останні – у зв'язку з поважними причинами; подати підтверджувальні документи, які засвідчують поважну причину, що унеможливила відвідування навчальних занять, складання (перескладання) заліків тощо; ліквідовувати академічну заборгованість у встановлені терміни.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді;

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;
- волонтерська діяльність;

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна: Мультимедійний проектор, кушетка, бігова доріжка, пікфлоуметр, дзеркало, гоніометр, динамометри кистьові, динамометр становий, сантиметрові стрічки, пульсоксиметри, спірометри, степ-платформи, тонометри, секундоміри, ростомір, медичні ваги.

14. Рекомендована література

1. Вакуленко Л.О,. Клапчука В.В Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії. - Тернопіль : Укрмедкнига, 2018. - 371 с.
2. Майкова Т. В., Афанасьєв С. М., Аванасьєва О. С. Ерготерапія. Підручник. – Дніпро: Журфонд, 2019. – 374 с.
3. Практичні аспекти фізичної терапії та ерготерапії : навч. посіб. під ред. : Н.А. Добровольської, О.В. Федорича, А.С. Тимченка, І.П.Радомського ; Таврійський нац. ун-т ім. В.І. Вернадського - Київ : Гельветика, 2021. - 367 с

15. Рекомендовані джерела інформації

https://www.facebook.com/ergotherapy.ukraine/

https://physrehab.org.ua/uk/home/

https://pedro.org.au/ukrainian/

https://naiu.org.ua/project-naiu/zmitsnennya-reabilitatsijnyh-poslug-v-systemah-ohorony-zdorov-ya/

https://www.testcentr.org.ua/uk/ispyty/spetsialnosti/fizychna-terapiia-erhoterapiia

http://sportmedicine.uni-sport.edu.ua/issue/archive

https://hsr-journal.com/index.php/journal/issue/archive